

Wsparcie rozwoju obszarów wiejskich w zakresie instrumentów zarządzania ryzykiem: propozycje na okres po 2013 roku

*05 listopada 2012 r.
Dyrekcja Generalna ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich
Komisja Europejska*

Dlaczego instrumenty zarządzania ryzykiem w ramach polityki Unii Europejskiej w zakresie rozwoju obszarów wiejskich?

- Wzrastające ryzyko ekonomiczne oraz ryzyko środowiskowe wskutek zmian klimatycznych i zmiennych cen wymagają uzupełniających, dodatkowych instrumentów względem już istniejących (Ocena Wpływu WPR)
- Drugi filar WPR oferuje **elastyczność** w wyborze odpowiednich instrumentów zarządzania ryzykiem:
  - Fakultatywne wykorzystanie
  - Przydział środków budżetowych
  - Beneficjenci w zależności od ich szczególnej sytuacji w kontekście szerszego podejścia strategicznego
- Instrumenty zarządzania ryzykiem mogą być wykorzystywane w połączeniu z innymi środkami rozwoju obszarów wiejskich w celu zapewnienia podejścia całościowego, od zapobiegania do planowania i reagowania
  - Na przykład: szkolenie zawodowe w zakresie strategii zarządzania ryzykiem i dywersyfikacji; wprowadzenie odpowiednich środków zapobiegawczych wobec sytuacji kryzysowych

Zasady leżące u podstaw wniosków

- Zgodność z kryteriami Kategorii Zielonej WTO, w szczególności:
  - Respektowanie ustalonych progów wielkości strat
  - Dopłaty wyrównawcze są zależne wyłącznie od dochodu-a nie od cen lub wielkości/rodzaju produkcji
  - Dopłaty związane są z faktycznymi stratami poniesionymi przez indywidualnego rolnika
- Instrumenty te powinny działać sprawnie a ich zastosowanie powinno być wykonalne dla państw członkowskich oraz beneficjentów, aby funkcjonowały w praktyce

Instrumenty zarządzania ryzykiem

- Instrumenty zarządzania ryzykiem: **Art. 37** wniosku w sprawie rozporządzenia EFARD:
  - Lista rodzajów wsparcia: 3 instrumenty ubezpieczeniowe, fundusze wzajemnego inwestowania i stabilizacja dochodów (art. 38-40)
  - Definicja „funduszy wzajemnego inwestowania”:
    - *system akredytowany przez państwo członkowskie zgodnie z jego prawem krajowym, który umożliwia stowarzyszonym rolnikom ubezpieczanie się i za pomocą którego rekompensaty wypłacane są stowarzyszonym rolnikom dotkniętym przez kryzys*

1. Ubezpieczenie upraw, zwierząt i roślin

- Dotacje finansowe (wypłacane bezpośrednio rolnikom) na umowy ubezpieczenia pokrywającego straty spowodowane przez:
  - Niekorzystne zjawisko klimatyczne
  - Chorobę zwierząt lub roślin
  - Plagę szkodników
  - **Katastrofy ekologiczne**
  - Środki podjęte zgodnie z Dyrektywą 2000/29/EC, których celem jest zwalczanie chorób roślin i szkodników oraz zapobieganie ich rozprzestrzenianiu
- Wystąpienie sytuacji kryzysowej musi zostać formalnie uznane przez państwo członkowskie na podstawie wcześniej ustalonych kryteriów
- Poziom wielkości strat: powyżej 30% średniej rocznej produkcji
- Maksymalna intensywność pomocy: 65% składki ubezpieczeniowej
- Świadczenia z tytułu ubezpieczenia nie przekraczają całkowitego kosztu pokrycia strat

2. Fundusze wzajemnego inwestowania

- Dotacje finansowe w fundusze wzajemne są przeznaczone na wypłatę odszkodowania rolnikom za straty gospodarcze spowodowane:
  - Chorobą zwierząt lub roślin
  - Plagą szkodników
  - **Katastrofą ekologiczną**
  - **Niekorzystnym zjawiskiem klimatycznym**
- Fundusze wzajemne:
  - a. Są akredytowane przez właściwe władze
  - b. Mają przejrzystą politykę w zakresie wpłat/wypłat
  - c. Rządzą się jasnymi zasadami przypisywania odpowiedzialności za wszelkie powstałe długi
- Państwo członkowskie określa zasady tworzenia i zarządzania funduszami

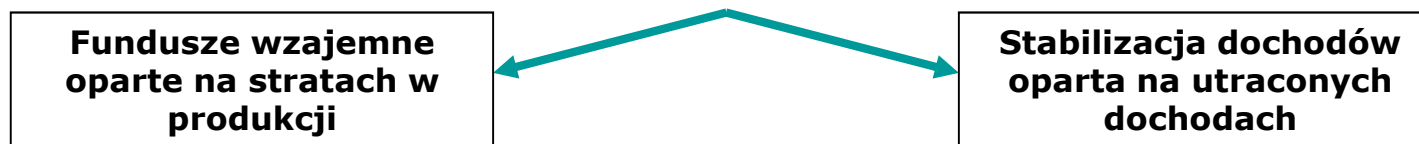

2. Fundusze wzajemne ...ciąg dalszy

- Koszty kwalifikowane:
  - Koszty administracyjne utworzenia funduszu rozłożone na okres nieprzekraczający 3 lat przy zastosowaniu metody degresywnej
  - kwoty wypłacone przez fundusz wzajemny jako finansowa rekompensata dla rolników oraz odsetki od pożyczek komercyjnych zaciągniętych w celu wypłaty rolnikom rekompensaty finansowej
- **Brak wkładów ze środków publicznych w początkowy kapitał akcyjny**
- **Wystąpienie sytuacji kryzysowej musi zostać formalnie uznane przez państwo członkowskie na podstawie wcześniej ustalonych kryteriów**
- **Poziom wielkości strat:** powyżej 30% średniej rocznej produkcji
- Maksymalna intensywność pomocy: 65% kosztów kwalifikowanych
- Państwo członkowskie może ograniczyć koszty kwalifikowane poprzez zastosowanie pułapów funduszowych/jednostkowych

Stabilizacja dochodów

- Oparta na tych samych mechanizmach co fundusz wzajemny-
takie same warunki, koszty kwalifikowane oraz intensywność
pomocy, ale:

- Spadek dochodów przekracza 30% średniego rocznego dochodu
indywidualnego rolnika–przyczyna spadku jest nieistotna!
- Odszkodowanie wypłacone rolnikowi nie przekracza 70%
utraconych dochodów
- Definicja “dochodu”:
  - Suma przychodów, które rolnik uzyskuje na rynku, w tym wszelkich
form wsparcia publicznego, po odjęciu kosztów produkcji

Przykłady innych środków rozwoju obszarów wiejskich przeznaczonych do zarządzania ryzykiem

- **Właściwe** środki związane z zapobieganiem ryzyku i zarządzaniem nim:
  - **Art. 19:** Przywrócenie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych oraz wprowadzenia właściwych środków zapobiegawczych–nowe elementy:
    - Wyższe stopy wsparcia (do 100%) dla zbiorowych inwestycji w zapobieganie klęskom – 80% dla indywidualnych rolników
    - Wprowadzenie środków podjętych zgodnie z Dyrektywą 2000/29/EC, których celem jest zwalczanie chorób roślin i szkodników oraz zapobieganie ich rozprzestrzenianiu
  - **Art. 25:** Zapobieganie zniszczeniu lasów w następstwie pożarów, klęsk żywiołowych i katastrof oraz odnowa lasów

Przykłady innych środków rozwoju obszarów wiejskich przeznaczonych do zarządzania ryzykiem

- **Odpowiednie** środki związane z zapobieganiem ryzyku i zarządzaniem nim:
  - Działania w zakresie transferu wiedzy i informowania
  - Usługi doradcze w zakresie zarządzania ryzykiem
  - Inwestycje w aktywa rzeczowe, np. modernizacja gospodarstw rolnych, infrastruktury (w szczególności projekty zbiorowe)
  - Środki rolno-środowisko-klimatyczne
  - Zdrowie zwierząt
  - Rozwój gospodarstw rolnych i działalności gospodarczej, np. dywersyfikacja źródeł dochodu, rozpoczęcie działalności gospodarczej niezwiązanej z rolnictwem
  - Nowe środki „współpracy”

Komplementarność względem instrumentów pierwszego filaru WPR

- Artykuł 6
  - Spójność ze środkami finansowanymi w ramach EAGGF
  - Brak poparcia dla działań wspieranych w ramach wspólnej organizacji rynku (CMO)
- Artykuł 37
  - Państwa członkowskie unikają nadmiernej rekompensaty na skutek połączenia omawianych środków z:
    - innymi krajowymi bądź Unijnymi instrumentami wsparcia (systemem ubezpieczeń, rezerwą w przypadku kryzysu w sektorze rolnym)
    - prywatnymi systemami ubezpieczenia
  - Bezpośrednie wsparcie dochodu otrzymane w ramach Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji jest również brane pod uwagę przy szacowaniu poziomu dochodów rolników

Podobne instrumenty pierwszego filaru

- Wniosek Komisji dotyczący jednolitej wspólnej organizacji rynku po 2013 roku:
  - **Ubezpieczenie zbiorów:** w celu zabezpieczenia dochodów producentów tam, gdzie są one zagrożone przez klęski żywiołowe, niekorzystne zjawiska klimatyczne, choroby lub plagi szkodników.
Stopy wsparcia:
    - 80% kosztów składki ubezpieczenia od strat będących następstwem niekorzystnych zjawisk klimatycznych, które można przyrównać do klęsk żywiołowych;
    - 50% kosztów składki ubezpieczenia od strat spowodowanych przez:
      - niekorzystne zjawiska klimatyczne ,gdy obejmują elementy inne niż klęski żywiołowe;
      - choroby zwierząt i roślin lub plagę szkodników
  - **Stworzenie funduszy wzajemnych:** w celu zapewnienia pomocy producentom starającym się ubezpieczyć się od wahań rynku
Stopniowo zmniejszane wsparcie rozłożone na okres 3 lat:
    - 10%, 8% i 4% odpowiednio w EU-12;
    - 5%, 4% i 2% odpowiednio dla pozostałych państw członkowskich.

Dziękuję za uwagę!